

*მოდიფიცირებულია და განხილულია ჯანდაცვის ფაკულტეტის საბჭოს
სხდომაზე*

დამტკიცებულია:

*თჰუ აკადემიური საბჭოს 2013 წლის 25 ნოემბრის N6/2013 გადაწყვეტილებით
თჰუ რექტორის 2013 წლის 25 ნოემბრის N108/07 ბრძანებით*

*თჰუ აკადემიური საბჭოს 2018 წლის 5 მაისის N/2018 გადაწყვეტილებით,
თჰუ რექტორის 2018 წლის 7 მაისის N92/01 ბრძანებით.*

*თჰუ აკადემიური საბჭოს 2018 წლის 5 მაისის N/2018 გადაწყვეტილებით,
თჰუ რექტორის 2018 წლის 7 მაისის N92/01 ბრძანებით.*

*თჰუ აკადემიური საბჭოს 2019 წლის 16 იანვრის N 01/2019 გადაწყვეტილებით
თჰუ რექტორის 2019 წლის 18 იანვრის N16/07 ბრძანებით*

თჰუ აკადემიური საბჭოს 2020 წლის 10 სექტემბრის N 10/2020 გადაწყვეტილებით

მოდიფიცირებულია თჰუ აკადემიური საბჭოს 2021 წლის 03 სექტემბრის N 13 გადაწყვეტილებით

თბილისის ჰუმანიტარული სასწავლო უნივერსიტეტი ჯანდაცვის ფაკულტეტი

პროგრამის სახელწოდება - სტომატოლოგია

მისანიჭებელი კვალიფიკაცია - დიპლომირებული სტომატოლოგი /**Doctor of Dental
Medicine/**

მიმართულება: ფართო სფერო - 09 ჯანდაცვა, სოციალური კეთილდღეობა; ვიწრო სფერო -

091 ჯანდაცვა; დეტალური სფერო - 0911 დენტალური მედიცინა / 0911.1.1 სტომატოლოგია

პროგრამის მოცულობა კრედიტებით და საათებით - 300 კრედიტი (7500 სთ.).

ერთი კრედიტი - 25 საათია, ერთი სემესტრის ხანგრძლივობა - 20 კვირა, სემესტრის

მანძილზე სტუდენტი აგროვებს 30 კრედიტს

სწავლების ენა - ქართული

საგანმანათლებლო პროგრამის ტიპი - სამედიცინო განათლების ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამა

პროგრამის ხელმძღვანელი: მედიცინის აკადემიური დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი ნინო აბაიშვილი

1. სფეროს აღწერა

საქართველოს კანონით "საექიმო საქმიანობის შესახებ" საექიმო საქმიანობა არის: „მედიცინაში განსწავლული, სათანადო უნარ-ჩვევებისა და პრაქტიკული გამოცდილების მქონე პირის პროფესიული საქმიანობა, რომლის მიზანია ქვეყანაში აღიარებული სამედიცინო სტანდარტებისა და ეთიკური ნორმების გამოყენებით, აგრეთვე საექიმო ტრადიციების გათვალისწინებით ადამიანის ჯანმრთელობის დაცვა, შენარჩუნება და აღდგენა, მისთვის ტანჯვის შემსუბუქება“. წარმოადგენს რა წარმატებული საექიმო საქმიანობის უმნიშვნელოვანეს წინაპირობას, დიპლომამდელი სამედიცინო განათლების ხარისხი, მისი შესაბამისობა საერთაშორისო სტანდარტებთან (მათ შორის სამედიცინო განათლების მსოფლიო ფედერაციის (WFME) სტანდარტებთან) მეტად აქტუალური პრობლემაა ქვეყნის ჯანდაცვის სისტემის ოპტიმალური ფუნქციონირების უზრუნველსაყოფად. სამედიცინო საქმეში აუცილებელია არა მარტო თეორიული ცოდნის მიღება, არამედ კლინიკური უნარების გამომუშავება და ამ პროფესიისათვის ძალიან მნიშვნელოვანი ეთიკური ღირებულებების/დამოკიდებულებების ჩამოყალიბება.

XXI საუკუნეში სტომატოლოგია წარმოადგენს მედიცინის ფართო დარგს, რომელიც შედგება დამოუკიდებელი დისციპლინებისაგან, თითოეული მათგანი ინტენსიურად ვითარდება. მუდმივად იქმნება ახალი სამკურნალო ტექნოლოგიები და დიაგნოსტიკის მეთოდები. შესაბამისად, ექიმი-სტომატოლოგი უნდა იყოს საკმაოდ ერუდირებული, მაღალ დონეზე ფლობდეს პრაქტიკულ უნარ-ჩვევებს და უნდა პასუხობდეს თანამედროვე მოთხოვნებს. ამიტომ უნივერსიტეტის ჯანდაცვის ფაკულტეტის სტომატოლოგიის მიმართულების მიზანია მოამზადოს კვალიფიციური და კეთილსინდისიერი ექიმი-ზოგადი პროფილის სტომატოლოგი, რომელსაც უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ: ეცოდინება საბაზისო ბიოსამედიცინო და სოციალური მეცნიერებები, შეიძენს ზოგად კლინიკურ უნარებს, ასევე გადაწყვეტილების მიღების უნარ-ჩვევებს და გათვითცნობიერებულია სამედიცინო ეთიკაში.

პროგრამა ორიენტირებულია მსოფლიო სამედიცინო განათლების ფედერაციის მიერ შემოთავაზებულ კრიტერიუმებზე და ითვალისწინებს სტომატოლოგიის სწავლების საერთაშორისო ტენდენციებს. ამასთან ერთად გათვალისწინებულია საქართველოს სტომატოლოგიური სკოლის მრავალწლიანი კლინიკური და პედაგოგიური გამოცდილება.

შესაბამისად, სტომატოლოგიის პროგრამა შედგენილია ისეთი თანმიმდევრობით, რომ სტუდენტები თანმიმდევრულად სწავლობენ ფუნდამენტურ და ზოგად კლინიკურ დისციპლინებს (ბიოლოგიას, ანატომიას, ნორმალურ და პათოლოგიურ ფიზიოლოგიას, სამედიცინო და

ბიოლოგიურ ქიმიას, მიკრობიოლოგიას, იმუნოლოგიას, ბიოფიზიკას, ჰისტოლოგიას, პათოლოგიურ ანატომიას და სხვ.). ამ საგნების სწავლისას პრიორიტეტული მნიშვნელობა ენიჭება სტომატოლოგიის სპეციფიკურ საკითხებს.

სტუდენტები სპეციალობას ეცნობიან შესავალი კურსებით უნივერსიტეტის ბაზაზე არსებულ ლაბორატორიებსა და კლინიკებში და იძენენ პრაქტიკულ უნარებს. შემდგომი სასწავლო პროცესი მიმდინარეობს სპეციალიზებულ კლინიკებში, თერაპიულ, ქირურგიულ, ორთოპედიულ, ბავშვთა და მოზარდთა სტომატოლოგიაში და სხვ.

სასწავლო პროგრამა დაფუძნებულია ადამიანის ორგანიზმის აგებულების, მასში მიმდინარე ფიზიოლოგიური და ბიოქიმიური პროცესების, დაავადებათა (სტომატოლოგიური და არასტომატოლოგიური) ეტიოლოგიისა და პათოგენეზის პათ. მორფოლოგიის კლინიკის, მკურნალობისა და პროფილაქტიკის საკითხების შესწავლაზე, რაც მოიცავს:

- ადამიანის ორგანიზმის განვითარებას (სამედიცინო ბიოლოგია, გენეტიკა, ჰისტოლოგია, ციტოლოგია, ემბრიოლოგია, ანატომია, ტოპოგრაფიული ანატომია);
- ადამიანის ორგანიზმის ფუნქციონირების უზრუნველყოფის მექანიზმებს (ბიოფიზიკა, ფიზიოლოგია, ბიოქიმია, ჰიგიენა);
- დაავადების განვითარების მექანიზმებს (პათოლოგიური ანატომია, პათოლოგიური ფიზიოლოგია, მიკრობიოლოგია, პარაზიტოლოგია);
- დაავადებათა კლინიკური გამოვლენის, დიაგნოსტიკის, მკურნალობისა და პროფილაქტიკის პრინციპებს. (ქირურგიული სნეულებანი, შინაგანი სნეულებანი; პედიატრია; ინფექციური სნეულებანი; დერმატოვენეროლოგია; ფსიქიატრია და სამედიცინო ფსიქოლოგია; კლინიკური იმუნოლოგია, ალერგოლოგია; ოფთალმოლოგია; ყელ-ყურ-ცხვირის სნეულებანი; ნერვული სნეულებანი; მეანობა და გინეკოლოგია და სხვ.).

სპეციალობის სავალდებულო დისციპლინათა შორის იკითხება: სტომატოლოგიურ დაავადებათა პროპედევტიკა, ოპერაციული ოდონტოლოგია, კბილთა მწკრივის რესტავრაცია; სტომატოლოგიურ დაავადებათა პროფილაქტიკა, ენდოდონტია, პაროდონტოლოგია, პირის ღრუს ლორწოვანი გარსის დაავადებები; ბავშვთა და მოზარდთა თერაპიული სტომატოლოგია; პირის ღრუს ქირურგია; ყბა-სახის ქირურგია; ბავშვთა და მოზარდთა ქირურგიული სტომატოლოგია და ყბა-სახის ქირურგია; პირის ღრუს, თავისა და კისრის რადიოლოგია; იმპლანტოლოგიის საფუძვლები; ყბა-სახის მიდამოს ონკოლოგია და აღდგენითი ოპერაციები; ორთოდონტია და ბავშვთა პროტეზირება; ორთოპედიული სტომატოლოგიის სრული კურსი.

2. პროგრამის მიზანი

სტომატოლოგიის ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანია მოამზადოს პროფესიონალი, ჰუმანური, პასუხისმგებელი, საქართველოსა და საერთაშორისო შრომის ბაზარზე კონკრენტუნარიანი დიპლომირებული სტომატოლოგი, რომელიც მზად არის შემდგომი განათლებისა და პროფესიული განვითარებისათვის.

პროგრამის ამოცანები:

მიზნის მისაღწევად პროგრამას დასახული აქვს შემდეგი ამოცანები:

- სტუდენტისათვის დიაგნოსტიკის, მკურნალობისა და პროფილაქტიკის ღონისძიებათა განსახორციელებლად აუცილებელი საბაზისო და კლინიკური ცოდნის გადაცემა;
- სტუდენტის პროფესიული და კლინიკური უნარ-ჩვევების ჩამოყალიბება;
- სტუდენტისათვის პაციენტთან და კოლეგებთან ეფექტური თანამშრომლობის უნარის განვითარება.

3. პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა

ა) თბილისის ჰუმანიტარული სასწავლო უნივერსიტეტის ჯანდაცვის ფაკულტეტის დიპლომირებული სტომატოლოგის საგანმანათლებლო პროგრამის სტუდენტი შეიძლება გახდეს პირი, რომელსაც გააჩნია სახელმწიფოს მიერ დადასტურებული შესაბამისი დოკუმენტი (ატესტატი) ან მასთან გათანაბრებული დოკუმენტი და ერთიანი ეროვნული გამოცდების შედეგების საფუძველზე მოპოვებული აქვს სწავლის უფლება.

ბ) უცხო ქვეყნის მოქალაქეები მიიღებიან ერთიანი ეროვნული გამოცდების გარეშე, კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

გ) თბილისის ჰუმანიტარული სასწავლო უნივერსიტეტის ჯანდაცვის ფაკულტეტის დიპლომირებული სტომატოლოგის საგანმანათლებლო პროგრამაზე ჩასაბარებლად სავალდებულოა მეოთხე მაპროფილებელი საგნის ჩაბარება აბიტურიენტის არჩევით: ბიოლოგია ან/და ქიმია.

დ) სხვა უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებებიდან თბილისის ჰუმანიტარულ სასწავლო უნივერსიტეტის ჯანდაცვის ფაკულტეტზე მობილობის წესით გადმოსული სტუდენტებისათვის, დიპლომირებული სტომატოლოგის საგანმანათლებლო პროგრამაზე სტუდენტთა მობილობა ხორციელდება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2010 წლის 4 თებერვლის N 10/ნ ბრძანების შესაბამისად და უნივერსიტეტის მიერ დადგენილი ნორმატიული აქტების საფუძველზე.

4. პროგრამის სწავლის შედეგები (დარგობრივი და ზოგადი კომპეტენციები)

დიპლომირებული სტომატოლოგის მომზადება უზრუნველყოფს რიგი კომპეტენციების ფორმირებას:

აკადემიური კომპეტენციები, რომელიც მოიცავს თეორიული და კლინიკური დისციპლინების ცოდნასა და სწავლის უნარს;

სოციალურ-პიროვნული კომპეტენციები, რომელიც მოიცავს პროფესიულ ღირებულებებზე ორიენტაციას, დეონტოლოგიის ნორმების ცოდნასა და დაცვას;

პროფესიული კომპეტენციები, რომელიც მოიცავს დიაგნოსტიკის, მკურნალობისა და პროფილაქტიკის ღონისძიებათა განსახორციელებლად აუცილებელი ცოდნისა და უნარების ერთობლიობას პროფესიულ საქმიანობაში;

უმაღლესი განათლების კვალიფიკაციათა ეროვნული ჩარჩოს მეორე საფეხურის კვალიფიკაციათა აღმწერის თანახმად, დიპლომირებული სტომატოლოგის საგანმანათლებლო

პროგრამის დასრულების შედეგად, პროგრამის მიზნებიდან და უნივერსიტეტის მისიიდან გამომდინარე, კურსდამთავრებულს მიღწეული ექნება ცოდნის, უნარებისა და ღირებულებების შესაბამისი საფეხურის დონე, რაც დაჯგუფებულია კომპეტენციების ექვს სფეროში:

ცოდნა :

განიხილავს საკითხებს ადამიანის ანატომიის, ფუნქციებისა და ქცევის ასპექტების შესახებ, ნორმალურ და პათოლოგიურ მდგომარეობაში.

აღწერს და ახდენს სომატური დაავადებების კლასიფიცირებას, რომლებიც მჭიდრო კავშირშია პირის ღრუს დაავადებებთან.

განიხილავს და განაზოგადებს/განსაზღვრავს ადამიანის ჯანმრთელობის დაცვის და ეთიკურ ასპექტებს

აყალიბებს მეცნიერულ/მტკიცებულებებზე დაფუძნებული მიდგომის გამოყენების მნიშვნელობას მედიცინასა და პრაქტიკაში.

ახდენს სისტემური სამედიცინო მომსახურეობის პირობების იდენტიფიცირებას და ინტერპრეტაციას პირის ღრუს საჭიროებების სწორი მენეჯმენტისათვის.

ახასიათებს და აღწერს სტომატოლოგიური მასალებს, მათი მოქმედების მექანიზმებსა და ურთიერთქმედებებს .

აღწერს პირის ღრუს დაავადებებს , ახდენს მათ კლასიფიცირებას, პროფილაქტიკის, დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის მეთოდების განხილვას, განსაზღვრავს მკურნალობის შედეგებს.

აღწერს და განიხილავს გადაუდებელი სამედიცინო მომსახურების ძირითად მეთოდებს.

უნარი:

უზრუნველყოფს პაციენტის ეფექტურ და უსაფრთხო შეფასებასა და მართვის უზრუნველყოფას, მისი ჯანმრთელობის შენარჩუნებისა და ხელშეწყობის, დაავადების პრევენციის მიზნით

ახორციელებს პრაქტიკულ უნარ_ჩვევებს ეფექტურად და უსაფრთხოდ იყენებს ეფექტურ საკომუნიკაციო უნარებს, როგორც პროფესიულ წრეებში ასევე პაციენტთან, ან მის თანმხლებ პირებთან.

აფიქსირებს და იცავს საკუთარი პოზიციას.

ახდენს კრიტიკული აზროვნების დემონსტრირებას

კვლევის მიმართულებით იყენებს და აფასებს ახალ მიდგომებს სტომატოლოგიურ პრაქტიკაში.

პასუხისმგებლობა და ავტონომიურობა:

ახდენს პრაქტიკოსი სტომატოლოგისთვის საჭირო იურიდიული, ეთიკური და პროფესიული პასუხისმგებლობების შეფასებას და გამოყენებას. აღიარებს და განსაზღვრავს უწყვეტი პროფესიული განათლების მნიშვნელობას და აუცილებლობას სტომატოლოგიური პრაქტიკაში.

5. სწავლის შედეგების მიღწევის მეთოდები

პროგრამის სწავლის შედეგების მისაღწევად შეფასების ფართო მეთოდებია გამოყენებული: OSCE-ობიექტური-სტრუქტურული-კლინიკური გამოცდები - შესაბამისი შემაჯამებელი შეფასება, სტუდენტების რიგი პრაქტიკული კლინიკური უნარების ტესტირებით. ამ ტიპის ტესტს აქვს სასარგებლო უნარ-ჩვევების ფართო სპექტრი, როგორცაა:

- კომუნიკაცია და ინფორმაციის მოძიება/გადაცემა - ისტორიების აღება, შეთანხმება, ჯგუფთან კომუნიკაცია, ცუდად შესრულებულ სამუშაოსთან გამკლავება.
- კლინიკური უნარები - ოპერაციული უნარები, ქირურგია/კლინიკური მენეჯმენტი, ინფექციების პროცედურები, ჩანაწერების გაკეთება.
- ხარისხის უზრუნველყოფა და ტესტური დიაგნოსტიკა - სამუშაოს ხარისხის შემოწმება, ჩანაწერების შემოწმება და დასკვნის ფორმულირება.

წერიტი გამოცდები: ყველაზე სასარგებლო ცოდნის შეფასებისთვის და მისი გამოყენებისთვის. **ზეპირი გამოცდა:** ფორმატი მოიცავს სტუდენტის გამოკითხვას ერთი ან მეტი გამომცდელის მიერ წინასწარ განსაზღვრულ კონტექსტში. როგორც წესი, ზეპირი გამოცდები ტარდება მანამ, სანამ კლინიკური კურსი დასრულდება, მაშინ, როცა სტუდენტისგან მოსალოდნელია, რომ გათავისებული ჰქონდეს და რაციონალიზაცია გაუკეთოს მკურნალობას, რომელიც უნდა ჩატარდეს პაციენტისთვის.

სამუშაოზე დაფუძნებული შეფასებები: ეს მიდგომები გამოიყენება კლინიკურ გარემოში პრაქტიკული კომპეტენციის შესამოწმებლად. ამ შეფასების ორი ტიპია გამოყენებული: მინი კლინიკური გამოკვლევა (მინი-X) და უშუალოდ დაცული პროცედურული უნარები (შ). მინი-X ტესტები გულისხმობს, რომ სტუდენტი ატარებს გამოკვლევებს პაციენტთან და დასვამს დიაგნოზს. ისინი გამოიყენება ისტორიის აღების, ფიზიკური გამოკვლევების, დიაგნოზის დასმის, გადაწყვეტილების მიღების, კომუნიკაციისა და დროის მენეჯმენტის შესაფასებლად. შ შექმნილია კლინიკური პრაქტიკული უნარების შესაფასებლად, რის შედეგადაც იდება კომპეტენციის დასკვნა.

შემთხვევაზე დაფუძნებული დისკუსიები: საქმესზე დაფუძნებული მსჯელობა (ჩ) წარმოადგენს ფორმატური კლინიკური შეფასების კიდევ ერთ ფორმას. მინი-X- ისა და შ- ის მსგავსი ნიშნით აღნიშვნა, ჩ შეფასება წარმოადგენს სტუდენტსა და კლინიკის მასწავლებელს შორის დეტალური განხილვის ფორმას იმ მკურნალობის შესახებ, რომელსაც ისინი გეგმავენ ან ახორციელებენ პაციენტის მიმართ. კლინიკას შეუძლია განიხილოს მათი კლინიკური დასკვნები და გადაწყვეტილების მიღება, ასევე ინფორმაციის სწორად და დროულად ჩაწერის უნარები.

სწავლის პროცესში ხდება თეორიული და პრაქტიკული სწავლების ინტეგრაცია, რაც ნიშნავს კლინიკური უნარ-ჩვევების გამომუშავებას სიმულაციის ცენტრში - თჰუ სტომატოლოგიური

კლინიკა (I და ნაწილობრივ II კურსელთათვის) და კლინიკურ გარემოში (II-III-IV-V კურსელებისთვის) კლინიკური ბაზა.

პროგრამით გათვალისწინებული სხვადასხვა სასწავლო დისციპლინის სპეციფიკიდან გამომდინარე სწავლების პროცესში გამოყენებული იქნება **სწავლების შემდეგი მეთოდები:**

- **დისკუსია/დებატები** – ინტერაქტიური სწავლების ერთ-ერთი ყველაზე გავრცელებული მეთოდია. დისკუსიის პროცესი მკვეთრად ამაღლებს სტუდენტთა ჩართულობის ხარისხსა და აქტივობას. ეს მეთოდი უვითარებს სტუდენტს კამათისა და საკუთარი აზრის დასაბუთების უნარს.
- **ჯგუფური (collaborative) მუშაობა** – ამ მეთოდით სწავლების დროს სტუდენტები იყოფიან ჯგუფებად და მათ სასწავლო დავალებას აძლევს ლექტორი. ჯგუფის წევრები ინდივიდუალურად ამუშავებენ საკითხს და პარალელურად უზიარებენ მას ჯგუფის დანარჩენ წევრებს. დასახული ამოცანიდან გამომდინარე შესაძლებელია ჯგუფის მუშაობის პროცესში წევრებს შორის მოხდეს ფუნქციების გადანაწილება. ეს სტრატეგია უზრუნველყოფს ყველა სტუდენტის მაქსიმალურ ჩართულობას სასწავლო პროცესში.

პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლება (PBL) – წარმოადგენს სტუდენტზე ორიენტირებულ სწავლების მეთოდს, რომლის მეშვეობითაც საგნის შესწავლა მიმდინარეობს რეალური სინამდვილიდან აღებული პრობლემების განხილვითა და შესაძლო გადაწყვეტის გზით.

- **თანამშრომლობითი (cooperative) სწავლება** – იმგვარი სწავლების სტრატეგიაა, სადაც ჯგუფის თითოეული წევრი ვალდებულია არა მხოლოდ შეისწავლოს, არამედ დაეხმაროს თავის თანაგუნდელს საგნის უკეთ შესწავლაში. თითოეული ჯგუფის წევრი მუშაობს პრობლემაზე, ვიდრე ყველა მათგანი არ დაეუფლება საკითხს.
- **ვერისტიკული მეთოდი** – ეფუძნება სტუდენტების წინაშე დასმული ამოცანის ეტაპობრივ გადაწყვეტას. ეს ამოცანა სწავლების პროცესში ფაქტების დამოუკიდებლად დაფიქსირებისა და მათ შორის კავშირების დანახვის გზით ხორციელდება.
- **შემთხვევის ანალიზი (Case study)** – პროფესორი სტუდენტებთან ერთად ლექციაზე განიხილავს კონკრეტულ შემთხვევებს, რომლებიც ყოველმხრივ და საფუძვლიანად შეისწავლიან საკითხს.
- **გონებრივი იერიში (Brain storming)** – ეს მეთოდი გულისხმობს კონკრეტული თემის ფარგლებში კონკრეტული საკითხის/პრობლემის შესახებ მაქსიმალურად მეტი, სასურველია რადიკალურად განსხვავებული, აზრის, იდეის ჩამოყალიბებასა და გამოთქმის ხელშეწყობას. აღნიშნული მეთოდი ხელს უწყობს პრობლემისადმი შემოქმედებითი მიდგომის განვითარებას. ეს მეთოდი ეფექტურია სტუდენტთა მრავალრიცხოვანი ჯგუფის არსებობის პირობებში.
- **როლური და სიტუაციური თამაშები** – სცენარის მიხედვით განხორციელებული როლური თამაშები სტუდენტებს საშუალებას აძლევს სხვადასხვა პოზიციიდან შეხედოს ამ თუ იმ საკითხს და ეხმარება მათ ალტერნატიული თვალსაზრისის ჩამოყალიბებაში. ისევე როგორც დისკუსია, როლური თამაშებიც უყალიბებს სტუდენტს საკუთარი პოზიციის დამოუკიდებლად გამოთქმისა და კამათში მისი დაცვის უნარს.
- **დემონსტრირების მეთოდი** – ეს მეთოდი ინფორმაციის ვიზუალურად წარმოდგენას გულისხმობს. შედეგის მიღწევის თვალსაზრისით ის საკმაოდ ეფექტურია. ხშირ შემთხვევაში მასალა ერ-

თდროულად აუდიო და ვიზუალური გზით მიეწოდება სტუდენტებს. შესასწავლი მასალის დემონსტრირება შესაძლებელია განხორციელდეს როგორც პროფესორის, ისე სტუდენტის მიერ. ეს მეთოდი თვალსაჩინოს ხდის სასწავლო მასალის აღქმის სხვადასხვა საფეხურს, აკონკრეტებს იმ სამუშაოს, რომლის შესრულება მოუწევთ სტუდენტებს დამოუკიდებლად. ამავე დროს, ეს სტრატეგია ვიზუალურად წარმოაჩენს საკითხის/პრობლემის არსს.

• **ინდუქცია, დედუქცია, ანალიზი და სინთეზი.**

სწავლების **ინდუქციური მეთოდი** განსაზღვრავს ნებისმიერი საგნობრივი ცოდნის ისეთ ფორმას, როდესაც სწავლის პროცესში აზრის მსვლელობა კერძოდან კონკრეტულისაკენ, ფაქტებიდან განზოგადებისაკენ არის მიმართული, ანუ მასალის გადმოცემისას პროცესი მიმდინარეობს კონკრეტულიდან ზოგადისაკენ.

სწავლების **დედუქციური მეთოდი** განსაზღვრავს ნებისმიერი საგნობრივი ცოდნის გადაცემის ისეთ ფორმას, რომელიც ზოგად ცოდნაზე დაყრდნობით ახალი ცოდნის აღმოჩენის ლოგიკურ პროცესს წარმოადგენს, ანუ პროცესი მიმდინარეობს ზოგადიდან კონკრეტულისაკენ.

სასწავლო პროცესში **ანალიზის მეთოდი** დაეხმარება სასწავლო მასალის, როგორც ერთი მთლიანის, შემადგენელ ნაწილებად დაშლაში, რითაც მარტივდება რთული პრობლემის შიგნით არსებული ცალკეული საკითხების დეტალური გაშუქება.

სინთეზის მეთოდი გულისხმობს შებრუნებულ პროცედურას, ანუ ცალკეული საკითხების დაჯგუფებით ერთი მთლიანის შედგენას. ეს მეთოდი ხელს უწყობს პრობლემის, როგორც მთელის დანახვის უნარის განვითარებას.

• **ახსნა-განმარტებითი მეთოდი** – ეფუძნება მსჯელობას მოცემული საკითხის ირგვლივ. პროფესორს მასალის გადმოცემისას მოჰყავს კონკრეტული მაგალითი, რომლის დაწვრილებით განხილვაც ხდება მოცემული თემის ფარგლებში.

• **ქმედებაზე ორიენტირებული სწავლება** – მოითხოვს პროფესორისა და სტუდენტის აქტიურ ჩართულობას სწავლების პროცესში, სადაც განსაკუთრებულ დატვირთვას იძენს თეორიული მასალის პრაქტიკული ინტერპრეტაცია.

გარდა ტრადიციული აპრობირებული კლასიკური მეთოდებისა, ასევე გამოიყენება სამედიცინო განათლების სფეროში მსოფლიოში აღიარებული **ფანტომებით სწავლების მეთოდი**.

გარდა ამისა, სწავლების პროცესში ასევე გამოიყენება სწავლების შემდეგი ფორმები:

- *ინტერაქტიური ლექციები, სამუშაო ჯგუფში მუშაობა;*
- *კლინიკურ გარემოში სწავლება და კლინიკური ამოცანების გადაწყვეტა (მოდელზე ან პაციენტებზე მანუალური მოქმედებების შესრულება);*
- *პაციენტისა და ექიმის როლების შესრულება (სასწავლო როლური და საქმიანი თამაშები)*
- *კლინიკური გარჩევები (ავადმყოფის ისტორია);*
- *ლაბორატორიული სწავლება ან ლაბორატორიული პრაქტიკუმი, რაც გულისხმობს მასალათმცოდნეობითი ობიექტების, ფანტომების, მულაჟების და მაკეტების და სხვა პრეპარატების შესწავლას);*
- *პრეზენტაციები;*
- *სასწავლო/კლინიკური პრაქტიკა;*
- *კლინიკური უნარ-ჩვევების დემონსტრირება სიმულატორების და მულაჟების გამოყენებით;*

- ავადმყოფის ისტორიების შედგენა.

სწავლებისას გამოიყენება ინფორმაციულ-განმავითარებელი, აგრეთვე სწავლების ისეთი აქტიური მეთოდები, როგორცაა პრობლემურ-გამოკვლევითი, რეპროდუქციისა და შემოქმედებითი ჯგუფის მეთოდები.

აღნიშნული მეთოდების გამოყენებით ხდება სწავლების აქტივიზაცია, რაც სტუდენტში ახდენს შემეცნებითი საქმიანობის განვითარებასა და სტიმულირებას, აჩვენებს მას იაზროვნოს პროფესიულად. აღნიშნული მეთოდების გამოყენება მიზნად ისახავს დაინტერესოს სტუდენტი, შემოქმედებითად აქტიური და დამოუკიდებელი გახადოს იგი ცოდნის დაგროვების პროცესში.

6. სტუდენტის ცოდნის შეფასების სისტემა

სტომატოლოგის ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამა შეფასების სისტემის კუთხით ეყრდნობა უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამების კრედიტებით გაანგარიშების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2007 წლის 5 იანვრის N3 ბრძანებით განსაზღვრულ და მის საფუძველზე დამტკიცებულ თბილისის ჰუმანიტარულ სასწავლო უნივერსიტეტში მოქმედ შეფასების სისტემას, რომელიც დამტკიცებულია თჰუ რექტორის 2017 წლის 18 იანვრის N10/01 ბრძანებით და მოდიფიცირებულია, თჰუ რექტორის 2018 წლის 19 ივნისის N108/01 ბრძანებით.). აღნიშნული შიდასაუნივერსიტეტო რეგულაცია საჯაროდ ხელმისაწვდომია და ამ პროგრამის განუყოფელი ნაწილია.

თბილისის ჰუმანიტარულ სასწავლო უნივერსიტეტში არსებული შეფასების სისტემა შემდეგ კომპონენტებად იყოფა:

სასწავლო კურსის შეფასება მაქსიმუმ - 100 ქულა.

ა) შუალედური შეფასება ჯამურად შეადგენს 60 ქულას, რომელიც შემდეგნაირად ნაწილდება:

სტუდენტის აქტივობა სასწავლო სემესტრის განმავლობაში - მაქსიმუმ 30 ქულა

შუალედური გამოცდა - მაქსიმუმ 30 ქულა

ბ) დასკვნითი გამოცდა - მაქსიმუმ 40 ქულა

კანონმდებლობით დადგენილი შეფასების საერთო მოთხოვნები:

- დაუშვებელია სტუდენტის მიერ მიღწეული სწავლის შედეგების ერთჯერადად - მხოლოდ დასკვნითი გამოცდის საფუძველზე შეფასება. სტუდენტის გაწეული შრომის შეფასება გარკვეული შეფარდებით უნდა ითვალისწინებდეს:

ა) შუალედურ შეფასებებს;

ბ) დასკვნითი გამოცდის შეფასებას.

- საბოლოო შეფასების მიღება ხდება შუალედური შეფასებებისა და დასკვნითი გამოცდის შეფასების შეჯამების საფუძველზე.
- დასკვნით გამოცდაზე გასვლის უფლება ეძლევა სტუდენტს, რომლის შუალედური შეფასებების კომპონენტებში მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი ჯამურად შეადგენს არანაკლებ 11 ქულას.
- დასკვნითი შეფასების მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი შეადგენს დასკვნითი შეფასების საერთო ჯამის 50 % - ანუ 20 ქულას 40 ქულიდან.
- სტუდენტს დამატებით გამოცდაზე გასვლის უფლება აქვს იმავე სემესტრში (FX) ვერ ჩააბარა – მაქსიმალური შეფასების 41-50% მიღების შემთხვევაში.
- დამატებითი გამოცდა ინიშნება დასკვნითი გამოცდის შედეგების გამოცხადებიდან არანაკლებ 5 დღეში.

შეფასების სისტემა უშვებს:

ა) ხუთი სახის დადებით შეფასებას:

- (A) ფრიადი – შეფასების 91-100 ქულა;
- (B) ძალიან კარგი – მაქსიმალური შეფასების 81-90 ქულა;
- (C) კარგი – მაქსიმალური შეფასების 71-80 ქულა;
- (D) დამაკმაყოფილებელი – მაქსიმალური შეფასების 61-70 ქულა;
- (E) საკმარისი – მაქსიმალური შეფასების 51-60 ქულა.

ბ) ორი სახის უარყოფით შეფასებას:

- (FX) ვერ ჩააბარა – მაქსიმალური შეფასების 41-50 ქულა, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტს ჩასაბარებლად მეტი მუშაობა სჭირდება და ეძლევა დამოუკიდებელი მუშაობით დამატებით გამოცდაზე ერთხელ გასვლის უფლება;
- (F) ჩაიჭრა – მაქსიმალური შეფასების 40 ქულა და ნაკლები, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტის მიერ ჩატარებული სამუშაო არ არის საკმარისი და მას საგანი ახლიდან აქვს შესასწავლი.

□ შეფასების კრიტერიუმები და მეთოდები დეტალურად ჩაშლილია სილაბუსებში საგნის სპეციფიკის გათვალისწინებით.

6.1. სასწავლო და კლინიკური პრაქტიკის განხორციელების პროცესი და შეფასების კრიტერიუმები

სტომატოლოგიის საგანმანათლებლო პროგრამით გათვალისწინებულია სასწავლო და კლინიკური პრაქტიკის გავლა. აღნიშნული, სავალდებულო სასწავლო კურსების სახით, პროგრამის განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს. იგი მიმართულია სტუდენტის პროფესიული და კლინიკური უნარ-ჩვევების გამომუშავებაზე შესაძლებლობას აძლევს სტუდენტს რეალურ ცხოვრებაში გამოსცადოს აკადემიურ გარემოში შეძენილი კომპეტენციები (ცოდნა, უნარები და პროფესიული ღირებულებები). პრაქტიკა მნიშვნელოვანია სამივე დაინტერესებული მხარისთვის: სტუდენტის, უნივერსიტეტისა და დამსაქმებელთათვის. სასწავლო-კლინიკური პრაქტიკა ხორციელდება როგორც უნივერსიტეტის სტომატოლოგიურ კლინიკაში, ისე მის ფარგლებს გარეთ (კლინიკურ ბაზებზე); პრაქტიკის ობიექტი (სტუდენტის პრაქტიკაზე მიმღები ორგანიზაცია) ან მისი სტრუქტურული ერთეული არის სტომატოლოგიის დარგის შესაბამისი; სასწავლო-კლინიკურ პრაქტიკას ხელმძღვანელობს პრაქტიკის ხელმძღვანელი (თჰუ ჯანდაცვის ფაკულტეტის წარმომადგენელი), რომელიც პასუხისმგებელია პრაქტიკის სილაბუსის განხორციელებაზე; პრაქტიკის ობიექტი გამოყოფს მენტორს, რომელიც პასუხისმგებელია პრაქტიკის ობიექტში სტუდენტზე ზედამხედველობის განხორციელებაზე და უნივერსიტეტს უკავშირდება შესაბამისი კონტრაქტით; სასწავლო პრაქტიკა არის განაცხადი სტუდენტის მოლოდინის შესახებ, თუ რა უნდა იცოდეს, ესმოდეს ან/და რისი დემონსტრირება უნდა შეეძლოს სწავლის დასრულების შემდგომ. პროფესიული კომპეტენციები, რომლის მიღწევაცაა დაგეგმილი პროფესიული პრაქტიკის ფარგლებში, ზოგადად, არის ცოდნის, გაცნობიერების, უნარებისა და შესაძლებლობების დინამიკური კომბინაცია.

კლინიკური პრაქტიკის სილაბუსში სავალდებულო წესით უნდა აისახოს: პრაქტიკის მიზნები; მისაღწევი სწავლის შედეგები; დარგობრივი და ზოგადი/ტრანსფერული კომპეტენციები; განხორციელების ადგილი და ვადები; პრაქტიკის პროცესში განსახორციელებელი აქტივობა; სტუდენტის უფლებები და პასუხისმგებლობები; დღიურის წარმოების წესი; პრაქტიკის ანგარიში; პრაქტიკის შეფასების კრიტერიუმები; პრაქტიკის განსაკუთრებული პირობები (ასეთის არსებობის შემთხვევაში).

6.2 პრაქტიკის შეფასება

პრაქტიკის შეფასება მაქსიმუმ 100 ქულის ტოლია, რაც ნაწილდება ორ ეტაპად: შუალედური შეფასებებისა და დასკვნითი შეფასების სახით.

პრაქტიკის შუალედური შეფასებისას, სტუდენტმა უნდა დააგროვოს მაქსიმუმ 60 ქულა და ითვალისწინებს შემდეგ კომპონენტებს :

ა) აქტიურობა (აქტიურობა- პრაქტიკული სამუშაოების შესრულებისას, გონებრივი იერიში , დისკუსია, პრეზენტაცია, როლური თამაში, სიტუაციური ამოცანის ამოხსნაში მონაწილეობა, პრაქტიკის დღიურის წარმოება - მაქსიმუმ 30 ქულა

ბ) შუალედური გამოცდა - მაქსიმუმ 30 ქულა

დასკვნითი გამოცდა - მაქსიმუმ 40 ქულა

გ) მე X სემესტრის ბოლოს თერაპიული სტომატოლოგიის საგნის დასკვნითი გამოცდა შეფასდება ორ ეტაპად-თეორიული გამოცდა (მაქსიმალური შეფასება 20 ქულა) და პრაქტიკული გამოცდა (OSCE) (მაქსიმალური შეფასება-20 ქულა).

7. დასაქმების სფერო

სტომატოლოგის საგანმანათლებლო პროგრამის კურსდამთავრებულს მიღებული ცოდნა და უნარ-ჩვევები საშუალებას მისცემს იმუშაოს, როგორც სახელმწიფო, ისე კერძო სამედიცინო დაწესებულებებში, სპეციალიზებულ სტომატოლოგიურ კლინიკებში, პოლიკლინიკების სტომატოლოგიურ განყოფილებაში, კერძო სტომატოლოგიურ კაბინეტებში.

დიპლომირებულ სტომატოლოგს შეუძლია:

-გაიაროს რეზიდენტურა და სახელმწიფო სასერტიფიკაციო გამოცდის ჩაბარების შემდეგ, მიიღოს დამოუკიდებელი საქმიანობის უფლება სტომატოლოგიური პროფილის სამკურნალო-პროფილაქტიკურ დაწესებულებებში (მათ შორის თავდაცვის სამინისტროს განკარგულებაში არსებულ ჰოსპიტლებში;

- იმუშაოს უმცროს ექიმად ნებისმიერ ორგანიზაციაში, რომლის საქმიანობა დაკავშირებულია მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვასთან და სამედიცინო მომსახურეობასთან;
- განახორციელოს კვლევითი საქმიანობა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტების სხვადასხვა სექტორში, რომელიც არ გულისხმობს დამოუკიდებელ საექიმო საქმიანობას.

8. სწავლის გაგრძელების საშუალება

სტომატოლოგის საგანმანათლებლო პროგრამის დასრულების შემდეგ კურსდამთავრებულს მიღებული ცოდნა და უნარ-ჩვევები საშუალებას მისცემს გაიღრმავოს ცოდნა და სწავლა გააგრძელოს რეზიდენტურასა და დოქტორანტურაში.

9. სასწავლო პროგრამით სწავლების ორგანიზების სქემა:

სტომატოლოგის პროგრამას ხელმძღვანელობს თჰუ ჯანდაცვის ფაკულტეტის სტომატოლოგიის მიმართულების ასოცირებული პროფესორი ნინო აბაიშვილი. პროგრამის ხელმძღვანელი უზრუნველყოფს, აღნიშნული პროგრამის სასწავლო კურსების, შესაბამისი კვალიფიკაციისა და პროფესიული გამოცდილების მქონე აკადემიური პერსონალითა და მოწვეული პედაგოგებით დაკომპლექტებას. სტუდენტთა სასწავლო/კვლევითი პრაქტიკის გავლის მიზნით აფორმებს ხელშეკრულებებს სხვადასხვა სახელმწიფო თუ კერძო სამედიცინო დაწესებულებებთან, სტომატოლოგიურ კლინიკებთან და სხვა სასწავლო/კლინიკურ ბაზებთან. კოორდინაციას უწევს თჰუ ჯანდაცვის ფაკულტეტის სამედიცინო კლინიკისა და ლაბორატორიის მუშაობის პროცესს.

10. პროგრამის სტრუქტურა

თბილისის ჰუმანიტარული სასწავლო უნივერსიტეტის ჯანდაცვის ფაკულტეტის დიპლომირებული სტომატოლოგის ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამით, დიპლომირებული სტომატოლოგის აკადემიური ხარისხის მისანიჭებლად საჭირო **300 ECTS კრედიტი** შემდეგნაირად ნაწილდება:

20 (ECTS) კრედიტი - ზოგადსაგანმანათლებლო სავალდებულო სასწავლო კურსები

72 (ECTS) კრედიტი-ფუნდამენტურ დისციპლინათა სავალდებულო მოდული

60 (ECTS) კრედიტი-ზოგად კლინიკურ დისციპლინათა სავალდებულო მოდული

35 (ECTS) კრედიტი-თერაპიული სტომატოლოგიის მოდული

28 (ECTS) კრედიტი-ქირურგიული სტომატოლოგიის მოდული

28 (ECTS) კრედიტი-ორთოპედიული სტომატოლოგიის მოდული

47 (ECTS) კრედიტი-ბავშვთა და მოზარდთა სტომატოლოგიის მოდული

10 (ECTS) კრედიტი-სპეციალობის არჩევითი საგნები (4 კრედიტი თავისუფალი)

11. სტომატოლოგის ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელების რესურსები

სტომატოლოგის ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამის რეალიზაციას უზრუნველყოფს თბილისის ჰუმანიტარული სასწავლო უნივერსიტეტის ჯანდაცვის ფაკულტეტი, რომელიც საჭიროების შემთხვევაში, ხელშეკრულებებს აფორმებს პრაქტიკოს სპეციალისტთა ან/და დოქტორის აკადემიური ხარისხის მქონე, სხვა უმაღლეს დაწესებულებაში დასაქმებული პირების პროგრამის განხორციელებაში ჩასართავად მოწვევის თაობაზე; პროგრამის რეალიზაციისათვის გამოიყენება თჰუ მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა, კერძოდ, თჰუ ბიბლიოთეკა, რომელიც ასევე აღჭურვილია თანამედროვე კომპიუტერებით, პროექტორითა და საპროექციო ეკრანით. ასევე სხვა სასწავლო ინვენტარით აღჭურვილი აუდიტორიები, სტომატოლოგიური კლინიკა, საპროფესორო. საგანმანათლებლო პროგრამის სასწავლო პროცესი უზრუნველყოფილია აუცილებელი სასწავლო-მეთოდური მასალებით: შესაბამისი საბიბლიოთეკო ფონდებით (წიგნადი, ციფრული), კერძოდ, თანამედროვე სახელმძღვანელოებით, ინტერნეტ-რესურსებითა და სხვა საინფორმაციო მასალებით. ყველა სტუდენტისათვის ხელმისაწვდომია საბიბლიოთეკო ფონდები, მონაცემთა ბაზები (OPEN BIBLIO), უზრუნველყოფილია საერთაშორისო საბიბლიოთეკო ქსელში წვდომა:

EBSCOHost – <http://search.epnet.com> (ელექტრონული ჟურნალები და წიგნები).

Cambridge Journals Online (<https://www.cambridge.org/core>)

BioOne Complete (<http://www.bioone.org/>)

e-Duke Journals Scholarly Collection (<https://www.dukeupress.edu/>)

Edward Elgar Publishing Journals and Development Studies e-books
(<https://www.elgaronline.com/page/70/journals>)

IMechE Journals (<https://us.sagepub.com/en-us/nam/IMeche>)
IMF eLibrary (<http://www.elibrary.imf.org/?redirect=true>)
New England Journal of Medicine (<http://www.nejm.org/>)
Royal Society Journals Collection (<https://royalsociety.org/journals/>)
SAGE Premier (<https://us.sagepub.com/en-us/nam/sage-premier>)

12. პროგრამის ფინანსური უზრუნველყოფა

სტომატოლოგის ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელების ფინანსური უზრუნველყოფა ხდება თბილისის ჰუმანიტარული სასწავლო უნივერსიტეტის მიერ მიღებული შემოსავლების, დამფუძნებელთა მიერ განხორციელებული ინვესტიციებისა და საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული და ნებადართული სხვა სახსრების გამოყენებით. პროგრამის სარეალიზაციოდ მოზიდული ზემოაღნიშნული ფინანსები გამოიყენება აკადემიური პერსონალის სახელფასო უზრუნველყოფის, სტუდენტთა წახალისებისა და მოტივაციის, საბიბლიოთეკო ფონდის განახლების, მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის გასაუმჯობესებლად და სხვა სასწავლო-საგანმანათლებლო მიზნებისათვის.

13. პროგრამის ინტერნაციონალიზაცია

სტომატოლოგის ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამა მოდიფიცირებულია საერთაშორისო გამოცდილების გათვალისწინებით. იგი თავსებადია ცენტრალური და აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნების ანალოგიურ პროგრამებთან, რაც საშუალებას აძლევს სტუდენტებს საერთაშორისო დაუბრკოლებელი მობილობისათვის. სტომატოლოგის პროგრამის ინტერნაციონალიზაციის ხარისხის გაზრდის მიზნით, უნივერსიტეტი, ჯანდაცვის ფაკულტეტის შუამდგომლობის საფუძველზე, უფლებამოსილია მოიწვიოს უცხო ქვეყნის ან/და უცხოენოვანი პერსონალი პროგრამით განსაზღვრული სასწავლო დისციპლინების უცხო ენაზე წაკითხვის მიზნით. სტომატოლოგის პროგრამის ინტერნაციონალიზაციის ხარისხის გაზრდის მიზნით, უნივერსიტეტი, ჯანდაცვის ფაკულტეტის შუამდგომლობის საფუძველზე, უფლებამოსილია ქართული ენის მოსამზადებელი საგანმანათლებლო პროგრამის წარმატებით დასრულების წინაპირობით, მოიზიდოს უცხო ქვეყნის მოქალაქე სტუდენტები.

დანართების სახით იხილეთ:

- პროგრამის სტრუქტურა, სასწავლო გეგმა და სწავლის შედეგების რუკა;
- პროგრამის ადამიანური რესურსებით უზრუნველყოფა;